

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Naturskyddsenheten
Sanna Persson
010 - 224 10 00 (vxl)
skane@lansstyrelsen.se

Enligt sändlista

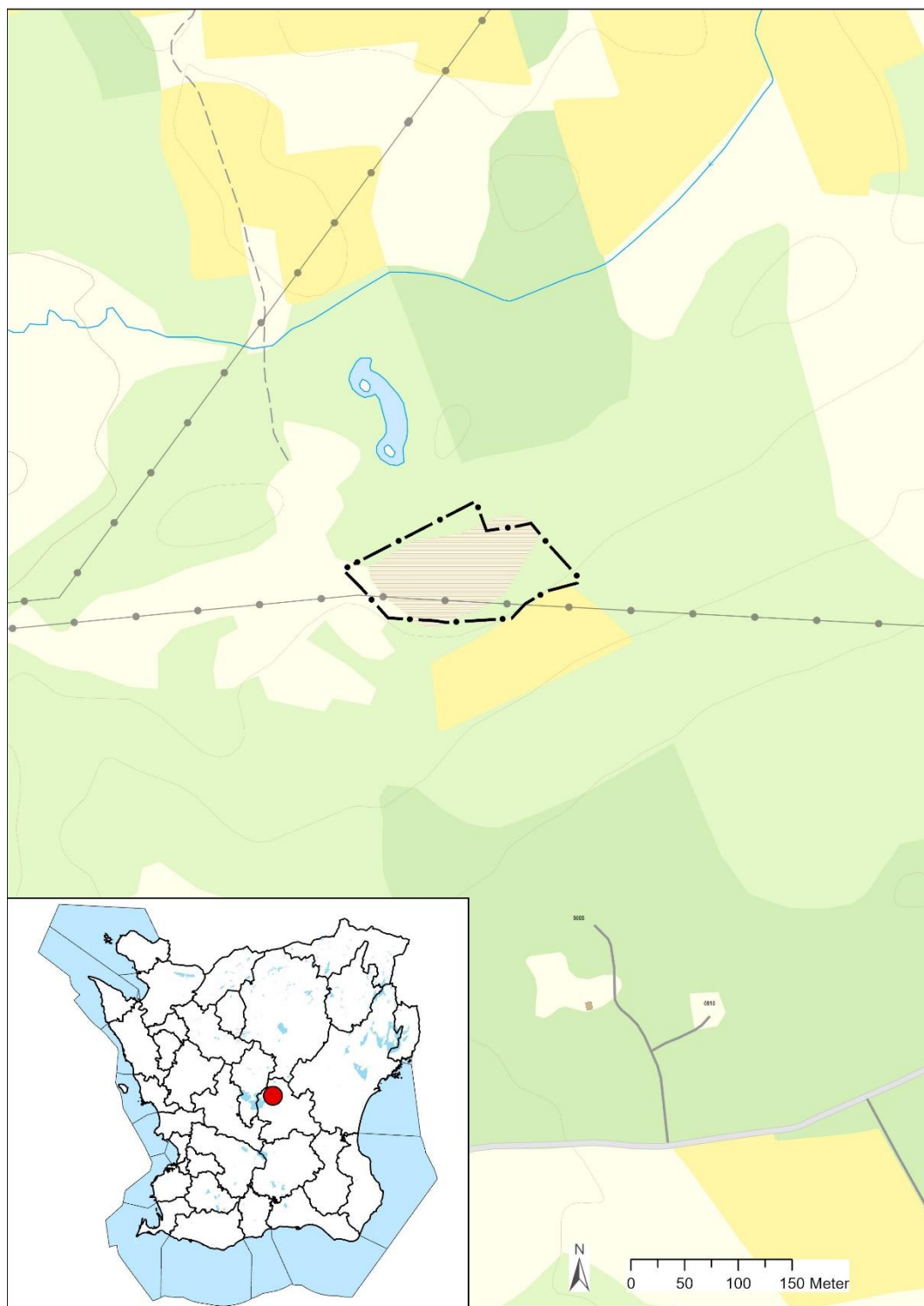
Bildande av biotopskyddsområde på del av fastigheterna Äspinge 1:2 och Köinge 3:5 i Hörby kommun

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap. 11 § miljöbalken (1998:808) och 7 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (FOM) förklarar länsstyrelsen det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1) som biotopskyddsområde.

Länsstyrelsen Skåne är förvaltare av biotopskyddsområdet.

Enligt 7 kap. 11 § miljöbalken (MB) gäller beslutet omedelbart även om det överklagas.

Uppgifter om biotopskyddsområdet

Namn	Södergårds rikkärr
Kommun	Hörby
Natura 2000-ID	-
Fastigheter	Hörby Köinge 3:5 (del av) och Hörby Äspinge 1:2 (del av)
Markägarkategori	Enskild
Läge	Ca 900 meter söder om Äspinge kyrka
Centralpunkt	E: 420498 N: 6190448 (SWEREF99 TM)
Areal	1,5 ha
Förvaltare	Länsstyrelsen

Syftet och skötsel

Bildandet av biotopskyddsområdet syftar till att långsiktigt bevara och utveckla den värdefulla naturmiljön som rikkärret utgör och att skydda och bevara dess skyddsvärda arter.

Länsstyrelsen är förvaltare av biotopskyddsområdet och har det övergripande ansvaret för skötseln. Länsstyrelsen äger rätt att lägga ut eventuella skötselåtgärder på annan part.

Markägarna eller eventuell arrendator äger rätt att själva hävda området med bete eller slåtter och att erhålla miljöersättningar för detta, dock kan Länsstyrelsen ej hållas ansvarig för att området klarar en eventuell miljöersättningskontroll. Nuvarande miljöersättningsregler innebär att den som uppbär miljöersättning är den som ska sköta området. Detta för att dubbelfinansiering ej ska uppstå.

Skötseln syftar till att hålla rikkärret öppet och hävdat. Buskar och träd som växer in i kärret från kanterna ska hållas efter kontinuerligt så att igenväxning motverkas. Ett smalt bryn mellan skog och öppen mark ska dock eftersträvas. Buskar som växer i kärret ska också röjas bort, med undantag av några enstaka videbuskar. Kärret ska årligen hävdas med bete alternativt i kombination med slåtter så att igenväxning motverkas. Slåtter ska fördelaktigt ske augusti-september. Stödutfodring får inte ske i betesfällor som rikkärret förekommer i. Buskar och träd ska kontinuerligt hållas efter så att igenväxning motverkas. Bränning får endast förekomma i restaureringssyfte. Om bränning sker ska säkerhetsavstånd till kraftledningen iakttagas. Om stora trampskador uppstår, bör kärret inte ha beteshävd vintertid. Fagning i samband med slåtter bör ske om behov uppstår.

Alla avverkade träd tillfaller markägarna och ska läggas på överenskommen plats utanför biotopskyddsområdet.

Beskrivning

Södergårds rikkärr är ett mycket värdefullt extremrikkärr (kalkkärr). Rikkärret ligger i en grund sänka och omgärdas av mer eller mindre öppen hagmark och lövskog. I norr gränsar kärret till en kärrsumpskog som mestadels består av al och björk.

Rikkärret ingår i en större naturlig fodermark som är opåverkad av gödsling och hyser därför en mängd intressanta arter av kärlväxter och mossor. Arter kärlväxter funna i rikkärret inkluderar t.ex. småvänderot (VU), majviva (NT), loppstarr (NT), ängsstarr (NT), näbbstarr, vildlin, tätört, ängsnycklar, skogsnycklar, slätterblomma och smörbollar. Av mossarterna kan nämnas späd skorpionmossa, kalkkammossa, bandpraktmossa och källtuffmossa. Späd skorpionmossa förekommer i riklig mängd i bottenskiktet. Här förekommer även kalkkärrsgrynsnäcka (NT) och smalgrynsnäcka som båda är upptagna i EU:s art- och habitatdirektiv.

Rikkärret. Foto: Anette Persson.

Majviva. Foto: Sanna Persson.

Skäl för beslut

Enligt 7 kap. 11 § MB kan mindre mark- eller vattenområden som utgör livsmiljö för hotade djur- eller växtarter eller som annars är särskilt skyddsvärda förklaras som biotopskyddsområde. Av 7 § FOM framgår att Länsstyrelsen får ta beslut om sådana områden som inte omfattas av bestämmelserna i skogsvårdslagen, vilka anges i bilaga 3 till FOM. Rik- och kalkkärr i jordbruksmark är ett av de skyddsvärda mark- och vattenområden som avses.

Enligt 7 kap. 11 § MB får man inom ett biotopskyddsområde inte bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön. Exempel på åtgärder som kan skada naturmiljön är exploatering, dikning, markarbeten, uppodling, utlägg av tillskottsfoder, användning av bekämpnings- eller gödningsmedel, tippning eller skogsplantering. Om det finns särskilda skäl, kan dispens från förbudet ges av länsstyrelsen.

Vidare får enligt 7 kap. 11 § MB de åtgärder som behövs för att vårda ett biotopskyddsområde vidtas av länsstyrelsen. Innan en åtgärd vidtas ska den som äger eller har särskild rätt till området underrättas särskilt.

Slutligen ska enligt 7 kap. 11 § MB ett beslut om biotopskydd gälla omedelbart även om det överklagas.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen anser det vara motiverat att skydda området genom ett särskilt beslut om biotopskyddsområde. Rikkärret hyser mycket höga biologiska värden, vilket motiverar skydd mot verksamheter och åtgärder som kan skada det. Området har behov av en kontinuerlig skötsel för att kunna bevaras.

Södergårds rikkärr har angivits som skyddsvärt ur naturvårdssynpunkt avseende regional och kommunal nivå och omfattas eller ingår i:

- **Inventering inom Åtgärdsprogram för bevarande av rikkärr:** Området är upptaget som ett naturvärdeklass 1-område (mycket höga naturvärden). Nr 38 Södergård, Äspinge.
- **Rödlistade arter:** Artdatabanken har (2020) klassat loppstarr (NT), majviva (NT), småvänderot (VU), ängstarr (NT) och kalkkärrsgrynsnäck (NT) som rödlistade.
- **Länets naturvårdsprogram:** Rikkärret ingår i ett större område i Länsstyrelsens naturvårdsprogram från 1997.
- **Ängs- och betesmarksinventeringen:** Området är upptaget inom ängs- och betesmarksinventeringen.

Skyddet är även ett led i att uppnå miljömålen "Ett rikt odlingslandskap", "Ett rikt växt- och djurliv" och "Myllrande våtmarker".

Skyddet kommer att bidra till att utveckla en fungerande grön infrastruktur i landskapet och ligger inom en värdetrakt för gräsmark.

Länsstyrelsen finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett biotopskyddsområde av rikkärret på fastigheterna Hörby Köinge 3:5 och Hörby Äspinge 1:2, Hörby kommun.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Upplysningar

Även andra lagar, förordningar och föreskrifter gäller för området, exempelvis:

- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt-, svamp- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen.
- 7 kap. 1 § miljöbalken. Var och en som utnyttjar allemansrätten eller annars vistas i naturen ska visa hänsyn och varsamhet i sitt umgänge med den.
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng.
- 15 kap. 31 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning.
- Lokala och kommunala ordningsföreskrifter.

Jakt eller ökad jakt på vildsvin bör övervägas om de börjar orsaka skada i biotopskyddsområdet.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har tagit del av inkomna yttranden och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen, i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken, att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett biotopskyddsområde i området.

Övrigt

Det biotopskyddade områdets gränser ska märkas ut enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Tillsyn över områdets skötsel och nyttjande utövas av Länsstyrelsen enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken.

Ärendets handläggning

Området ingår i åtgärdsprogrammet för bevarande av rikkärr och Länsstyrelsen har återkommande hjälpt markägaren att röja bort igenväxningsvegetation i rikkärret. För att få en kontinuerlig skötsel och för att få ett långsiktigt skydd av området föreslog Länsstyrelsen att området skulle skyddas som biotopskyddsområde. Länsstyrelsen har i samråd med markägaren avgränsat området och överenskommelse om intrångsersättning har träffats.

Ärendet har remitterats. Inkomna yttranden redovisas i bilaga 2.

Förvaltning av biotopskyddsområdet

Förvaltning

Länsstyrelsen Skåne är förvaltare av biotopskyddsområdet och ska fortlöpande samråda med markägare, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Mark- och miljödomstolen, se bilaga 3.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidning. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Underskrifter

Detta beslut har fattats av länsöverdirektör Ola Melin. I den slutliga handläggningen har även deltagit miljödirektör Annelie Johansson, naturvårdsdirektör Cecilia Backe, länsassessor Caroline Tornhill och naturvårdshandläggare Sanna Persson, föredragande.

Detta beslut har bekräftats digitalt och har därför inga namnunderskrifter.

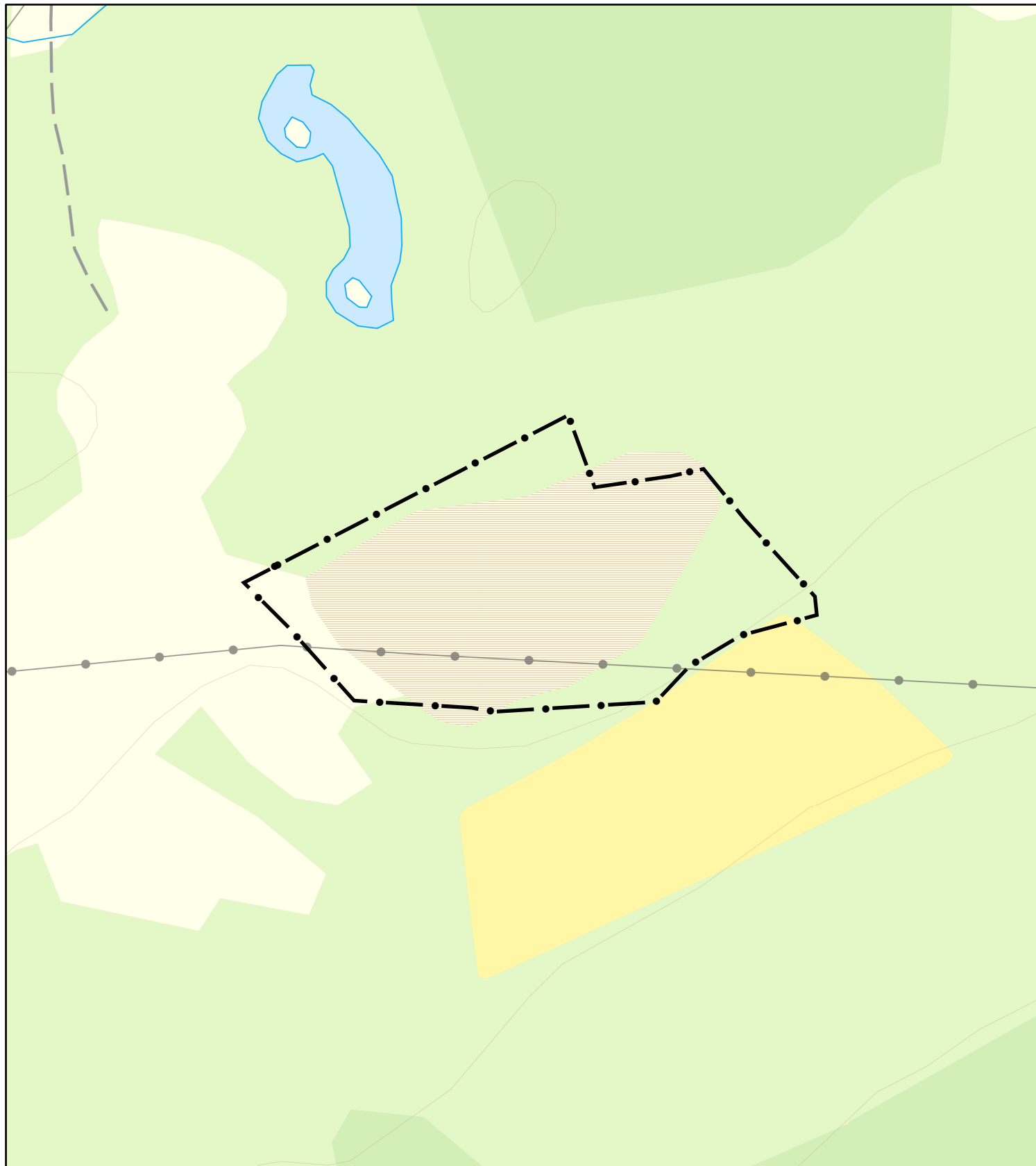
Ola Melin

Sanna Persson

Bilagor

1. Karta med områdets avgränsning
2. Sammanställning av remissyttranden
3. Hur man överklagar
4. Sändlista (publiceras ej)

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilaga 1, Översiktskarta Biotopskyddsområdet Södergårds rikkärr, Hörby kommun

Länsstyrelsen
Skåne

0 100 200 300 Meter

Illustrationskarta till beslut för
biotopskyddsområdet Södergårds rikkärr
Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 511-36440-2021

 Biotopskyddsområdets gräns

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Yttrande och Länsstyrelsens svar

Yttrande från Telia AB Sverige:

Skanova har inget att erinra mot förslaget.

Yttrande från Skogsstyrelsen:

Vi ser positivt på att naturvärdena i området skyddas långsiktigt och tillstyrker att biotopskyddsområdet bildas enligt presenterat underlag.

Yttrande från Försvarmakten:

Försvarmakten har inget att erinra i rubricerat ärende.

Yttrande från Trafikverket:

Trafikverket har inget att erinra.

Yttrande från Hörby kommun:

Hörby kommun har inget att erinra angående förslag till bildande av biotopskyddsområdet Södergårds rikkärr. Kommunen ser positivt på att det föreslagna området bevaras för framtiden och sköts på ett sätt som gynnar den värdefulla naturmiljön.

Kommunen noterar att området som berörs av den föreslagna åtgärden ingår i utpekad objekt "113. Betesmark och rikkärr vid Kvarnberga-Åspinge" i Hörby kommuns naturvårdsprogram, antagen 2021-11-29. Objektsbeskrivning bifogas.

Länsstyrelsens svar:

Länsstyrelsen ser positivt på att området ingår i det kommunala naturvårdsprogrammet och uppskattar den medföljande objektsbeskrivningen.

Yttrande från E.ON Energidistribution AB:

Inom det föreslagna biotopskyddsområdet har E.ON regionalt elnät. Regionnätet består av en 130 kV luftledning (MALTESHOLM-HÖRBY), se bifogad karta.

Kraftledningen omfattas även av Elsäkerhetsverkets starkströmsföreskrifter, ELSÄK-FS 2008:1 samt ELSÄK-FS 2010:1. Starkströmsföreskrifterna reglerar bland annat ledningskonstruktion, höjd över mark, avstånd från ledning till byggnad, brännbart upplag, parkeringsplatser, tillfartsvägar med flera verksamheter. För luftledningens bibehållande måste vi kunna utföra kontroll och skötseln enligt ELSÄK-FS 2008:3 inklusive ändringar i ELSÄK-FS 2010:3.

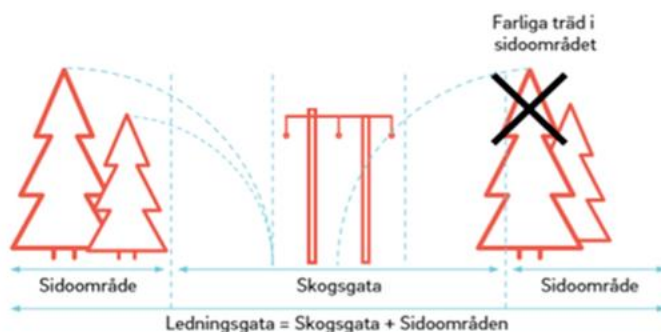
Underhåll/Röjning och reparation

För att säkerställa ellagens krav på säkra, tillförlitliga och effektiva elleveranser (3 kap. 1 § ellagen) måste E.ONs underhåll av elledningar även fortsättningsvis kunna genomföras och bedrivas på ett rationellt och kostnadseffektivt sätt.

Biotopskyddet får inte utgöra hinder för vårt framtida, planerade och regelbundna skogliga underhåll av ledningsgatan, vilket t.ex. omfattar röjning och fällning av farliga kantträd.

På regionnätsledning förbehåller sig nätägaren att röja ner vegetation som är inom skogsgatan samt fälla eller toppa alla kantträd som kan nå ledningen. För en 130 kV-luftledning är denna skogsgata normalt 40m med ledningen i mitten.

Underhållet kan ske genom helikoptertoppning för regionnätluftledningen. Att toppa med helikopter ger mindre påverkan på både träd och intilliggande mark. Vi vill därutöver även ha rätt att kunna ta bort enstaka, för ledningen, farliga träd utanför skogsgatan. Helikoptertoppning av farliga träd i sidoområde ingår i underhållsröjningen.

Vid linjefel eller andra typer av fel är det nödvändigt att få reparera ledningen. För att kunna utföra nödvändig drift och nödvändigt underhåll samt reparation av ledningarna är det en förutsättning att motordrivna maskiner kan framföras i samt till och från ledningsgatan. Detta innebär att schaktning/grävning måste få utföras där reparation och underhåll krävs.

Om det i naturskyddet ska ingå att kvarlämna fällda träd kan E.ON göra det under förutsättning att E.ON inte hålls ansvariga för skogsskyddet.

Det är viktigt att biotopskyddsområdet inte utgöra hinder för underhåll/ombyggnad/reinvestering.

Samråd/Dispens

Reparationsåtgärder på en kraftledning kan vara av akut karaktär. Avbrott kan innebära påtaglig påverkan på människors säkerhet och välbefinnande och måste därför åtgärdas omedelbart. Enligt ellagen får dessutom elavbrott inte vara längre än 24 timmar. Vid sådana tillfällen är ett tillstånds- eller dispensförfarande inte lämpligt.

E.ON vill därav att det i beslutshandlingarna kompletteras med att vid akuta åtgärden kan samråd ske sedan arbetet inletts.”

För planerade åtgärder på befintliga anläggningar anser E.ON att ett samråd med Länsstyrelsen enligt 12 kap 6§ MB tillsammans med eventuella försiktighetsåtgärder är ett lämpligt förfarande. För att kunna uppnå god leveranssäkerhet av el måste E.ON utan undantag kunna utföra ovan nämnda underhållsåtgärder.

Därför motsätter sig E.ON kravet på dispens för redan befintliga ledningar. E.ON är av uppfattningen att toppning och beskärning utanför ledningsgatan fortsatt bör få ske, skulle något träd däremot växa sig för stort behöver E.ON kunna ta bort sådana träd för att kunna bibehålla el- och leveranssäkerheten i området. Det bör tydligt framgå i handlingarna att en sådan åtgärd ska kunna ges dispens.

Bränning/avverkning

Att bränna vegetation under eller strax bredvid kraftledningen av den här typen är ej tillåtet. Med strax bredvid menas 40 meter från ledningens respektive ytterfaser.

Enligt förslaget ska träd avverkas i närheten av våra kraftledningar. För arbete under och bredvid kraftledningar gäller särskilda bestämmelser och både Elsäkerhetsverket starkströmsföreskrifter och Arbetsmiljöverkets föreskrifter måste iakttas. Innan arbete i ledningsområdet för regionnät påbörjas skall kontakt tas med Jonas Jonsson, ONE Nordic AB, tfn 070-315 05 79 för utväxling av Elsäkerhetsföreskrifter (ESA).

Jakt- eller fågeltorn/Vindskydd

Byggnader, fågeltorn eller liknande får inte utan ledningshavarens medgivande uppföras på närmare avstånd än 12 meter från ledningens yttersta faslina.

E.ON förutsätter att hänsyn tas till ovanstående synpunkter samt att kraftledningen kan vara kvar i sitt nuvarande läge, samt att E.ON inte drabbas av några kostnader till följd av bildandet av biotopskyddsområdet.

Länsstyrelsens svar:

E.ON har rätt att underhålla sin kraftledning. Detta bör vara möjligt utan att skada sker i biotopskyddsområdet. Enligt 7 kap. 11 § MB får man inom ett biotopskyddsområde inte bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön. Länsstyrelsen har inte något bemyndigande att utöver detta förbud meddela särskilda föreskrifter för sakägare om vilka verksamheter och åtgärder som ska vara tillåtna eller förbjudna i ett biotopskyddsområde. Om risk finns för skada i samband med en åtgärd får E.ON söka dispens för åtgärden. Länsstyrelsen ser positivt på att E.ON tar ner träd vid sin kraftledning men ber E.ON observera att dessa ska läggas utanför biotopskyddsområdet. En skrivelse att om bränning sker ska säkerhetsavstånd till kraftledningen iakttas, kommer att läggas till i beslutet. Byggnader är inte aktuellt inom biotopskyddsområdet. E.ON kommer inte att drabbas av några kostnader i samband med bildandet av biotopskyddsområdet.

Yttrande från Sveriges Geologiska Undersökning (SGU):

Sveriges geologiska undersökning (SGU) avstår från att yttra sig.

Yttrande från Lunds Botaniska Förening:

Lunds Botaniska Förening (LBF) har tagit del av remissförslaget angående bildandet av biotopskyddsområdet Södergårdens rikkärr. Föreningen ställer sig helt positiv till

inrättandet av ett områdesskydd för rikkärret och har inget att erinra mot förslaget. Det är mycket bra att Länsstyrelsen, i samarbete med markägare och arrendator, agerar för att långsiktigt säkerställa bevarandet av artrika hävdade våtmarker likt denna.

Den föreslagna skötseln med bete alternativt slåtter är adekvat för området och det övergripande syftet att motverka igenväxning är viktigt. Föreningen utgår ifrån att tillräckliga resurser finns avsatta för upprätthållandet av skötseln.

Det bör även noteras att området torde uppfylla kriterierna för Natura 2000-habitatet rikkärr. Länsstyrelsen bör därför även verka för inrättandet av ett Natura 2000-område.

Länsstyrelsens svar:

Ett Natura 2000-område kan endast bildas efter att EU har konstaterat att det är brist på en naturtyp eller art, rikkärr har inte varit ett bristhabitat ännu, men Länsstyrelsen noterar området om det blir aktuellt framöver.

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Om du vill överklaga Länsstyrelsens beslut ska du skriva till Mark- och miljödomstolen. Överklagandet ska dock skickas till skane@lansstyrelsen.se eller Länsstyrelsen Skåne, Miljöavdelningen, 205 15 MALMÖ.

Tid för överklagande

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **senast den 4 mars 2022**.

Om den som vill överklaga beslutet företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Innehåll

Överklagandet ska vara skriftligt. I överklagandeskrivelsen ska ni ange:

- vilket beslut ni överklagar, beslutets datum och ärendenummer (diarienummer),
- på vilket sätt ni vill att beslutet ska ändras,
- er adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- eventuella handlingar eller annat som stödjer er mening.

Ytterligare upplysningar

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-224 10 00 (växel).